

Kronika Szkoły Podstawowej w Grabowie nad Pilicą

Pieczęć Inspektora Szkoły w Kozienicach

Lata 1864 – 1918

Szkoła podstawowa w Grabowie nad Pilicą położona jest w Gromadzie Grabów n. P. na północno- zachodnim krańcu powiatu kozienickiego, województwa kieleckiego przy granicy Województwa Warszawskiego, gdzie rozgranicza rzeka Pilica. W roku 1864 za czasów zaboru rosyjskiego podczas parcelacji gruntów kościelnych władze carskie wydzielają plac pod szkołę o powierzchni 84 ary. Staraniem byłego wójta gm. Grabów n. Pilicą Helbrechta Stanisława prawdopodobnie zostaje pobudowany pierwszy budynek szkolny murowany w roku 1892. Powstaje pierwsza szkoła tzw. „jednoklasowa szkoła podstawowa” (zapis w języku rosyjskim). Początkowo pracowało w tej szkole kilku nauczycieli, którzy kolejno po sobie następowali o których brak dokładnej wiadomości. W roku 1908 pracuję w tej szkole Utniki sam, a potem Skwara Adam do roku 1918, pracował również Szczuniak Stanisław podczas okupacji austriackiej. W czasie pierwszej wojny światowej budynek obecny został częściowo uszkodzony podczas działań wojennych w roku 1914. Zostaje wyremontowany przez Zarząd Gminy Grabów nad Pilicą. Początkowo w budynku tym w jednej połowie mieściła się jedna izba lekcyjna, a w drugiej połowie budynku było mieszkanie dla kierownika szkoły.

1918- 1939r.

Po pierwszej wojnie światowej krótko w tej szkole pracuje Sobolewski Jan – był kierownikiem, a potem Gan Władysław, również był kierownikiem. W tym czasie powstają dwie izby lekcyjne, gdzie dużą salę lekcyjną podzielono na dwie. W roku 1929 Gan Władysław przenosi się do Łękawicy, a na jego miejsce zostaje przydzielony na stanowisko kierownika Kałuszko Mieczysław. Od tego

roku powstaje szkoła drugiego stopnia 6=klasowa. Kałuszko Mieczysław przenosi się na mieszkanie do swojego budynku, a budynek szkolny oddany na sale lekcyjne, których jest trzy.

1939- 1945

W dniu 1 września 1939 r. wybuchła druga wojna światowa. Nauka w szkole była przerwana na dwa miesiące. Dopiero w listopadzie rozpoczęła się nauka początkowo na dotychczasowych podręcznikach. W roku 1940 okupanci zabierają podręczniki od uczniów, a wprowadzają stery. W okresie okupacji nauka w szkole odbywała się w warunkach bardzo trudnych. W roku 1943 Kałuszko Mieczysław zostaje aresztowany przez żandarmerię hitlerowców i wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, z którego nie wrócił. W roku 1944 w końcu miesiąca lipca zbliżył się front i ustalił się na czas 5 =ciu miesięcy. Ludność z Grabowa i okolicznych wiosek zmuszona była opuścić swoje mienie i usunąć się w okolice Radomia.

1945 – 1964

Po przejściu wojsk Związku Radzieckiego i polskich dywizji w dniu 17 stycznia 1945r. zaraz ludność nie wróciła, a dopiero w parę miesięcy później, gdyż nie było gdzie zamieszkać. Zabudowania wiejskie w Grabowie i okolicznych wioskach były całkowicie spalone. Budynek szkolny w Grabowie był bardzo zniszczony i nie nadawał się do użytku szkolnego. W roku 1945/46 został przydzielony do szkoły w Grabowie n. P. Szczepaniak Jan, który zorganizował szkołę w bardzo trudnych warunkach w jednej sali w budynku gminnym na prowizorycznych ławkach z dostarczonych desek przez miejscową ludność. W następnym roku szkolnym 1946/47 uzyskano fundusz inwestycyjny, przeprowadzono kapitalny remont budynku szkolnego i nauka zaczęła odbywać się w budynku szkolnym w 4-ch izbach lekcyjnych i powstaje 7=mio klasowa szkoła podstawowa o 5=ciu siłach nauczycielskich.

W okresie 20- lecia Polski Ludowej w tej szkole pracowało wielu nauczycieli do roku 1964, którzy się kolejno zmieniali n.p. Szczepaniak Jan kierownik szkoły, Kaczmarczyk Maria, Kozłowska Janina, Wiśniewska Emilia, Brajek Stanisław, Rdzanek Eugenia, Czuba Helena, Wiśniewska Helena, Łagowska Józefa, Celuch Maria, Ostrowska Stanisława, Stępień Janina, Rzeszotek Wiesława i Kowalczyk Waclaw. W Brzozówce na filii – Stępień Janina, Strużek Teresa, Paluszek Anna (obecnie Kowalczyk Anna). W roku 1964 pracują Szczepaniak Jan kierownik, Kaczmarczyk Maria, Czuba Helena, Stępień Janina, Rzeszotek Wiesława, a na filii Kowalczyk Anna. Obecnie liczba uczniów wzrosła do 250. Budynek szkolny nie nadaje się na pomieszczenie tylu uczniów, w małych izbach lekcyjnych, należy koniecznie w najbliższych latach przystąpić do budowy nowej szkoły.

Grabów n. Pilicą dn. 12.IV.1964r. J. Szczepaniak

Zachowano oryginalną pisownię